

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ПОЛОЖЕННЯ
про вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти
у Донецькому державному університеті внутрішніх справ**

СХВАЛЕНО

На засіданні Вченої ради Університету
від 05.10.2022, протокол № 2

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом ректора Університету
від 17.10.2022 № 433

м. Кропивницький, 2022

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти у Донецькому державному університеті внутрішніх справ (далі – Положення) розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в Донецькому державному університеті внутрішніх справ з метою конкретизації процедури вибору та подальшого вивчення освітніх компонентів із циклу дисциплін за вибором здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра, які здобувають освіту за рахунок коштів державного бюджету або за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб у Донецькому державному університеті внутрішніх справ (далі – Університет).

1.2. Положення визначає процедуру формування переліку, обрання та подальшого вивчення здобувачами вищої освіти Університету (далі – Здобувач) вибіркового навчального дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, здійснення контролю за результатами навчання за обраними дисциплінами.

1.3. Для конкретизації планування та організації навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який формується на підставі навчального плану відповідної спеціальності та затвердженого переліку вибіркового навчального дисциплін. До переліку навчального дисциплін робочого навчального плану входять нормативні навчальні дисципліни та дисципліни вільного вибору, які Здобувачі обирають самостійно.

1.4. Навчальні дисципліни за вибором Здобувача – це дисципліни, які вводяться відповідними кафедрами Університету з метою задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб Здобувачів, посилення їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці, ефективного використання можливостей Університету, тощо.

1.5. Каталог вибіркового навчального дисциплін розміщується на офіційному сайті Університету.

1.6. Процедура обрання вибіркового навчального дисциплін має відповідати принципам альтернативності (кафедрами пропонується не менше двох приблизно рівноцінних альтернатив на кожен позицію вибору), змагальності (Здобувач здійснює вибір після проведення презентацій вибіркового навчального дисциплін кафедрами Університету та академічної відповідальності (недопущення нав'язування Здобувачеві певних вибіркового освітніх компонентів в інтересах кафедр).

1.7. Вибіркова частина навчального плану має становити не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для кожного рівня вищої освіти від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для певного рівня вищої освіти (п. 15 ч. 1 ст. 62 Закону України «Про вищу освіту»);

1.8. Порядок обрання вибіркового навчального дисциплін здобувачами ступеня доктора філософії визначається Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Донецькому державному університеті внутрішніх справ.

2. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ВІЛЬНОГО ВИБОРУ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ ЗДОБУВАЧА

2.1. Формування варіативної складової освітньої програми (далі – ОП) здійснюється гарантом відповідної освітньої програми з урахуванням мети, очікуваних результатів навчання та освітніх потреб Здобувачів вищої освіти, які зазначено в ОП. Пропозиції щодо формування переліку вибіркового навчальних дисциплін можуть надавати всі кафедри університету за умов наявності відповідного кадрового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності кафедри оперативно задовольнити потреби Здобувачів для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраними спеціальностями.

2.2. Перелік вибіркового навчальних дисциплін пропонується кожною кафедрою окремо. Гарант освітньої програми оформлює запропоновані навчальні дисципліни у Каталог вибіркового навчальних дисциплін-(Додаток 1), який затверджується на засіданні проєктної групи.

У каталозі вибіркового навчальних дисциплін обов'язково зазначається обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС, мета, завдання та її зміст.

Завідувачі відповідних кафедр, що пропонують вибірково навчальні дисципліни, після їх обрання, забезпечують підготовку робочих програм навчальних дисциплін, силабусів, методичних та організаційних матеріалів, необхідних для вивчення вибіркового навчальних дисциплін.

Каталог вибіркового навчальних дисциплін формується:

до 20 січня – для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;

до 01 листопада – для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Інформування Здобувачів про порядок вибору навчальних дисциплін, ознайомлення з анотованим змістом вибіркового дисциплін, консультування щодо вибору навчальних дисциплін, зустрічі з розробниками вибіркового дисциплін здійснюють декани факультетів спільно з кафедрами та органами курсанто-студентського самоврядування.

2.4. Етапи запису на вибірково навчальні дисципліни:

I етап: ознайомлення з переліком та анотаціями вибіркового навчальних дисциплін, проведення презентацій вибіркового освітніх компонентів кафедрами Університету;

II етап: вибір та запис на відповідні вибірково навчальні дисципліни;

III етап: після обробки заяв та/або результатів заповнення електронної форми деканом приймається рішення щодо дисциплін, які будуть викладатися у наступному році. Формування навчальних груп відбувається відповідно до Положення про планування та облік навантаження науково-педагогічних працівників в Університеті.

2.5. Вибір навчальних дисциплін Здобувачами здійснюється у встановлені цим Положенням терміни в письмовій (заява) (Додаток 2) та/або електронній формах (Google-форма, тощо) за допомогою методистів (фахівців) факультету.

Здобувач несе відповідальність за своєчасне формування та зміст

вибіркової частини свого індивідуального плану.

Електрону форму вибору формують методисти (фахівці) факультету після отримання від гарантів затверджених каталогів вибіркових навчальних дисциплін.

2.6. Вибір навчальних дисциплін відбувається щорічно:

здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – до 10 лютого поточного навчального року на наступний навчальний рік;

здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти – до 15 листопада поточного навчального року на весь період навчання.

2.7. У разі якщо вивчення вибіркових навчальних дисциплін припадає на 1-й рік навчання, ознайомлення з ними та їх вибір відбувається на протязі 10 днів з початку навчання (1-й семестр навчального року, установча сесія, табірний збір). Також Здобувач може, за власним бажанням, здійснити вибір на весь період навчання, в подальшому при необхідності внесення змін до своєї сформованої освітньої траєкторії має право здійснити коригування індивідуального навчального плану шляхом зміни попередньо вибраних ним навчальних дисциплін у загальному порядку, що викладений у цьому Положенні.

2.8. Для заочної форми навчання за бажанням Здобувача ознайомлення може відбуватися за допомогою електронних ресурсів шляхом надсилання деканатом необхідної інформації на його електронну скриньку.

2.9. Здобувач, який з поважної причини не сформував ІНП, має право протягом першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання, вибрати навчальні дисципліни із числа тих вибіркових, для яких сформувалися групи.

2.10. Якщо для вивчення окремої вибіркової навчальної дисципліни не сформувалась академічна група, методисти (фахівці) факультету доводять до відома здобувачів назву навчальної дисципліни, яка не буде вивчатись. Після цього Здобувач протягом трьох днів має обрати іншу навчальну дисципліну, з якої сформувалась кількісно достатня група здобувачів.

2.11. Деканом подається інформація про обрані вибіркові навчальні дисципліни до навчально-методичного відділу (для розробки робочих навчальних планів) та відповідних кафедр (для врахування інформації при розрахунку навантаження):

до 01 березня – для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;

до 25 листопада – для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

2.12. Затвердження Наказу щодо формування груп для вивчення вибіркових навчальних дисциплін завершується щороку:

до 20 березня – для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;

до 30 грудня – для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

2.13. Здобувач в односторонньому порядку не може відмовитись від обраного і затвердженого переліку вибіркових навчальних дисциплін.

Самочинна відмова від вивчення навчальної дисципліни (невідвідування занять з обраної навчальної дисципліни) тягне за собою академічну заборгованість.

3. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться та затверджуються Вченою радою Університету у тому ж порядку, що й саме Положення.

3.2. Контроль за реалізацію заходів цього Положення покладається на керівництво факультетів та навчально-методичний відділ.

Зразок каталогу вибіркових навчальних дисциплін кафедри

**Міністерство внутрішніх справ України
Донецький державний університет внутрішніх справ**

КАТАЛОГ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти
за спеціальністю 081 Право
галузі знань 08 Право
кваліфікація: бакалавр права

денної / заочної форми

Каталог вибірових навчальних дисциплін. В інформаційному виданні подано анотований перелік вибірових навчальних дисциплін, які пропонуються для включення в освітньо-професійну програму підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 Право галузі знань 08 Право кваліфікація: бакалавр права.

Розробники робочих програм вибірових навчальних дисциплін:

Затверджено

Гарант освітньої програми

(підпис)

(ПІБ)

«__» _____ 20__ р.

ДО УВАГИ КОРИСТУВАЧІВ КАТАЛОГУ

Після ознайомлення із каталогом та змістом анотацій із запропонованих навчальних дисциплін здобувач повинен обрати*:

- ☐ навчальну дисципліну в 3-му семестрі (☐ кредитів)
- ☐ навчальну дисципліну в 4-му семестрі (☐ кредитів)
- ☐ навчальну дисципліну в 5-му семестрі (☐ кредитів)
- ☐ навчальну дисципліну в 6-му семестрі (☐ кредитів)
- ☐ навчальну дисципліну в 7-му семестрі (☐ кредитів)
- ☐ навчальну дисципліну в 8-му семестрі (☐ кредитів)

** згідно зі змістом освітньо-професійної програми відповідної спеціальності*

За період навчання здобувач повинен обрати не менше кредитів

Вибір здійснюється у письмовій та/або електронній формі

Приклад

ЗМІСТ

3 семестр

ЗП ВС 2.3.1

1. Ораторське мистецтво (викладач _____)
2. Судова риторика (викладач _____)
3. Ділове спілкування (викладач _____)
4. Критичне мислення (викладач _____)
5. Управлінська риторика (викладач _____)

Обирається одна навчальна дисципліна із запропонованих

Кількість дисциплін може бути змінено за рішенням кафедр, які пропонують вибіркові навчальні дисципліни за погодженням із гарантом освітньої програми

4 семестр

ЗП ВС 2.3.2

1. Юридична психологія (викладач _____)
2. Соціальна психологія (викладач _____)
3. Кримінальна психологія (викладач _____)
4. Психологія судового процесу (викладач _____)
5. Психологія особистості (викладач _____)

Обирається одна навчальна дисципліна із запропонованих

Кількість дисциплін може бути змінено за рішенням кафедр, які пропонують вибіркові навчальні дисципліни за погодженням із гарантом освітньої програми

Тощо

АНОТАЦІЯ ВИБІРКОВИХ КОМПОНЕНТІВ

**Форму та структуру анотацій може бути змінено за рішенням кафедр, які пропонують вибіркові навчальні дисципліни за погодженням із гарантом*

3 семестр

ЗП ВС 2.3.1

Надається анотація до всіх запропонованих навчальних дисциплін для вибору. Наприклад,

Назва навчальної дисципліни: **Ораторське мистецтво**

Викладач: _____

Опис змісту навчальної дисципліни: Роль ораторського мистецтва у професійній діяльності юриста. Предмет і закони ораторського мистецтва. Види красномовства та сфери його застосування. Сутність та проблеми взаємодії оратора та аудиторії. Стратегія і тактика оратора. Підготовка виступу. Доказ у публічному виступі. Культура мови. Техніка мовлення. Полеміка.

Назва навчальної дисципліни: **Судова риторика**

Викладач: _____

Опис змісту навчальної дисципліни: Сутність і зміст риторичних законів як системи. Виступи учасників судочинства в процесі розгляду кримінальних, цивільних чи адміністративних справ. Судові дебати. Загальна характеристика судової промови. Підготовка судової промови. Мистецтво доведення у змагальному судовому процесі. Обвинувальна промова прокурора. Захисна промова адвоката.

Зразок заяви здобувача вищої освіти

Декану факультету _____

здобувача вищої освіти ____ курсу
денної (заочної) форми навчання
спеціальності _____

(П.І.Б.)

ЗАЯВА

Прошу включити в мій індивідуальний навчальний план на 20__ - 20__
навчальний рік такі вибіркові навчальні дисципліни:

____-й семестр

1. _____
2. _____
3. _____

____-й семестр

4. _____
5. _____
6. _____

(дата)_____
(підпис)